

DEBRECENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félfévre 6 K, negyedévre 3 K, — f.
Vidéken „ 9 K, „ 4 K, 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprecht-palota, földszint az udvarban.

Nem kell (parlament.)

Egy szakaszos rendelet.

A magyar 14. paragrafus.

Nem riadt tőle vissza Wekerle és a mai ülésen megtette azt, hogy benyújtotta az egy szakaszos törvényt, amely felhatalmazza a kormányt valamennyi kiegyezési javaslat rendeleti uton való életbeléptetésére. Ott terültek el előtte a képviselőház telt padsorai, amelyek ebben a pillanatban főlöszleges tanácskozó testületté: magyar dumává lettek. Mert az egy szakaszos rendszer, a Wekerle-kormánynak ez a találmánya, megsemmisíti az alkotmányt.

Ha a kormány rendelettel életbeléptetheti a kiegyezést, minek akkor oda képviselőház, drága palotában, drága napidijakkal? A mivel a kormány védekezik, hogy az év végével lejárnak a külfölddel kötött szerződések terminusai, ez nem lehet kényszerítő az alkotmány, a parlament keresztülgazolására, hiszen ilyenforma megokolással, egy szakaszos komédiával, rendeletileg meg lehet csinálni a létszámfelemelést, a házszabályrevíziót — amit csak a császár, meg Ausztria akar.

Ugyanazzal a megokolással, mint Wekerle az egy szakaszos törvényt, fogadtatták el Ausztriában a tizennegyedik paragrafust. Meg van már a magyar tizennegyedik paragrafus is! De sokkal lelkismeretlenebb az osztráknál, mert odaát az abszolutizmusnak ez a fegyvere az osztrák alkotmányban gyökerezik, nálunk azonban rendeleti kormányzást egész Wekerléig nem ismertek.

Amikor az egy szakaszosról szó volt, a kormány azzal védekezett, hogy benn lesz a törvényben a pontos határidő, ameddig a kiegyezési javaslatokat a parlamentben részletesen tárgyalni kell. Még ma reggelig, az utolsó percig is azt merték mondani! Mert ebben a törvényben terminus nincsen. Nincsen benne egy szó sem arról, meddig kell a parlamentnek is

elintéznie a rendeletileg életbeléptetett kiegyezést. Az egy szakaszos benyújtásával és a kormányrendelet kibocsátásával a kiegyezés meg van; parlamentről szó sincs benne, a parlament főlöszleges.

A pátenstörvény.

Az egy szakaszos javaslat egyébként így szól:

TÖRVÉNYJAVASLAT

az Ausztriával kötött némely gazdasági és pénzügyi megegyezés jóváhagyásáról.

A kölcsönös kereskedelmi és forgalmi viszonyok szabályozása iránt, a kétszeres megadóztatások elkerülése, valamint az egyenes adók körébe tartozó némely más ügy iránt, az államadósságok után a magyar szent korona országai által vállalt évi járulékra vonatkozó pótegyezmény iránt a magyar szent korona országai és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok, illetőleg ezek kormányai között 1907-ik évi október hó 8-án kötött szerződés, illetőleg egyezmény és pótegyezmény, nemkülönbén a vasuti üzletrendtartás hatályának további fentartásáról, valamint a mustra és mintaoltalom ideiglenes szabályozásáról, a pózhajózási szállítás használatát után járó adónak megszüntetéséről szóló és 1907. október 16-án a képviselőház elé terjesztett 587. és 589. számú törvényjavaslatban foglalt határozmányok jóváhagyatnak s felhatalmaztatik a kormány, hogy azokat 1908. évi január 1-től kezdve hatályba léptethesse az alatt a feltétel alatt, hogy a jelen törvénnyel jóváhagyott szerződés, egyezmény s illetőleg pótegyezmény iránt egyidejűleg a birodalmi tanácsban képviselt királyságokban és országokban is megfelelő azonos jogszabályok emelkednek törvényerőre, nemkülönbén, hogy ugyanott a határvámjövödelmeknek a legelől megjelölt szerződés tartama alatt a közöszgyi kiadásokra való fordítása iránt törvényes intézkedés tétetik, felhatalmaztatván egyben a miniszterium, hogy a szerződés tartama alatt a határvámjövödelmet szintén a közöszgyi kiadásokra fordíthassa.

Budapest, 1907. évi nov. hó 22.

Wekerle Sándor s. k.
m. kir. miniszterelnök.

POLITIKAI HIREK

A horvát békeakció. A horvát békeakció dolgában még mindig nem történt lépés. Nikolics volt báhelyettes ma Budapestre érkezett.

Kossuth az egyszakaszról. Kossuth Ferenc ma hosszasan beszélgetett a függetlenségi párti képviselőkkel az egyszakaszos javaslatról.

Életkérdés ez, — mondta — hogy minél előbb megcsináljuk. Eppen ezért fel-

háborító, hogy a horvát obstrukció mindig új ötleteket produkál.

— Legjobb volna, ha kivernék őket — mondta Muzsa Gyula.

— Hiába vernék, Justh fél óra mulva visszahívna valamennyit! — vetette közbe egy másik képviselő.

Felmerült erre a részleges házszabályrevízió terve.

— Nem lehet ebben veszedelem s nem lehet precedens, mert csak úgy csinálnánk meg, hogy magyar pártot ne élhessen! — kapott az ötleten Kossuth. De a holnapi pártértekezleten mindent megbeszélhetünk.

Cáfolat. Egy-két lap ama hírével szemben, mintha Justh Gyula, a képviselőház elnöke kilépett volna a függetlenségi pártkörből, a Bud. Tud.-ot illetékes helyről felhatalmazták annak kijelentésére, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak.

Polónyi az önálló bankról. Polónyi Géza az önálló bank dolgában holnap interpellációt intéz a kormányhoz.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

A mai ülés előtt ismét tanácskozás van az elnökkel. Ott vannak Wekerle Sándor, Kossuth Ferenc és gróf Apponyi Albert. Az elnöktől a folyosón megkérdezték: igaz-e, hogy a függetlenségi pártból kilép, a mint ezt egy reggeli lap írta. Az elnök elnevette magát:

— Egyelőre még nem! — mondta. A félreértés onnan támadt, hogy Justh György lépett ki.

Mindjárt az ülés elején betérjesztette Wekerle Sándor az egyszakaszos javaslatot. A függetlenségi pártban nagy eszben fogadták. Kossuth Ferenc mindjárt oda ült a függetlenségi képviselők közé és hosszasan magyarázta nekik, hogy a javaslatban nincsen semmi aggodalmas. A javaslatot kedden tárgyalják. Ma már a bizottságok tárgyalják le.

Az autonom vámtarifa tizenegyedik cikkének tárgyalása következett ezután. Horvát szónokok beszéltek: Lorkovics Iván, Surmin György, Magdiés, Novoszel Mátyás.

Modrusán Gusztávot érte az első elnöki figyelmeztetés.

— Kérem a képviselő urat! — mondta Justh Gyula — ne tessék olvasni!

Modrusán rögtön befejezte a beszédét. Utána folytatódik a horvát beszédek sora.

Fél 1-kor, mikor Kovacsévics beszélt, adott jelre az összes magyar képviselők kivonultak a tereméből. Nem maradt ott senki, csak Justh elnök és 1 jegyző, meg 20 horvát. Grahovác felszólalása után a 11. §-t megszavazták.

Mikor a 12. §. tárgyalására került a sor, Návay Lajos foglalta el az elnöki széket. Magdiés Pétóttól kétszeri figyelmeztetés után megvonta a szót. A horvátok ezután azt cselekedték, hogy a másodszori megintés után leültek és nem várták meg a szövegvonást. Kilencen beszéltek így, de

„KIS DEBRECEN” sörcsarnokban ma ujennan érkezett tagokból álló tamburás hangversenyyel egybekötött hurkaestély rendeztetik. Szives látogatás kér Kovács Aladár, szállodás.

csak kettőtől vonta meg a szót az elnök. Az ülés 3 óra után ért véget.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Iskolagondnoksági ülés. Az államasutak műhelytelepén épített állami népiskola gondnoksága tegnap délután tartott ülést Stricker Sándor műhelyfőnök elnökléte alatt. Tudomásul vették, hogy az iskolába 129 tanuló iratkozott be. A két osztály még nincs felszerelve. Ideiglenesen az olvasókönyvből vittek oda padokat.

Tanítók tisztelgése a főgondnoknál. Az új ref. egyházi törvények értelmében most jelentek meg először az egyházközségi közgyűlésen a tanítóság képviselői: Csurka István debreceni, Dobó Sándor hajduböszörményi, Farkas Imre mezőtúri és Simon Károly hajdubáthási tanítók. A figyelmes főgondnok az elnöki megnyitásban üdvözölte a megválasztottakat, akik tegnap tisztelgtek az elnökség, Dégenfeld főgondnok és Dávidházy esperes előtt. Simon Károly mondott köszönetet az elnök megemlékezéséért és tolmácsolta azon érzelmeket, melyek a tanítóságot áthatják. Az irányt is jelezte, amelyen haladni akarnak. Kérte az elnökség jóindulatú támogatását. Dégenfeld József gróf örömet fejezte ki a választás felett és biztosította a tanító-képviselőket, hogy a közgyűlés többi tagjaival egyenlőnek tekinti őket.

Pénztárvizsgálat. A ref. egyház pénztárát és könyveit tegnap vizsgálta meg a bizottság. Mindent rendben találtak.

A tiszántúli ev. ref. egyházközség közgyűlése.

Ujra szekularizáció.

Harmadik nap.

Három napi tárgyalás után tegnap befejezte tárgyalásait a tiszántúli ref. egyházközségi közgyűlés. A gyűlés végén ismét a szekularizáció kérdése került napirendre. Feltűnést keltett dr. Baltazar Dezső beszéde, a ki a napirendről való levételt javasolta, holott éppen ő vitte a szekularizáció ügyét az egyházak napirendjére. Most már alkalmasint ő is megbánta, hogy a malom alatti politika tárgya lett ez a kérdés. Politikai és gazdasági kérdés ez, a melyet az arra hivatottak fognak majd megoldani, ha nemzeti szempontból szükségét látják.

Apróbb ügyek.

Pontosan 9 órakor nyitotta meg az ülést gróf Dégenfeld József főgondnok. A tegnapi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után a rendkívüli államsegélyek iránti kérvényeket vették tárgyalás alá. Az előterjesztésből kitűnt, hogy 33 egyház összesen 27,727 K segélyt kért. Az előadó pártoló javaslata alapján a közgyűlés támogatja a kérvényeket. A püspöki hivatal kedvezményes vasúti jegyet kért az egyházközségi közgyűlés tagjai számára. A kereskedelmi miniszter a kedvezményt megadta. A püspöki hivatal kéri a közgyűlés tagjait, hogy beadandó kérvényeiket hitelesítés végett küldjék be. A közoktatási miniszter elrendelte, hogy az anyakönyvi kiadványokat kötelezően bélyegezzék fel. Tudomásul vették, az egyházmegyei tanácsbírák megállapításáról szóló jelentést tudomásul vették. A felsőszabolcsi egyházmegye indítványozza, hogy a kerület készítsen a hatósága alatt álló külföldi lelkészekről kimutatást. Elfogadták.

Ismét a szekularizáció.

Ezután a kath. egyház javainak szekularizációjára vonatkozó javaslatot tárgyalták. Dicsőfi József főjegyző felolvasta a felsőszabolcsi egyházmegye feliratát, amelyben kéri a kerületi közgyűlést, intézzen feliratot a képviselőházhoz, hogy mily álláspontot foglal el a papi javak szekularizációján, a papi javak állami kezelésbe való vételére ügyében? Az előadó javasolja, hogy vegyék le az indítványt a napirendről, mert ez a kérdés most nem időszerű, különösen ebben a formában nem az.

Legelőször Görömbey Péter esperes szólott az ügyhez. Szerinte ez a kérdés sokkal fontosabb, hogysen olyan könnyedén napirendre lehetne térni felette. Föltétlenül követelni kell legalább azt, hogy azokat a papi javakat, amelyekről határozottan meg lehet állapítani, hogy állami eredetűek, vegyék vissza. A nyolcvanas években sokszor tárgyalták már ezt a kérdést a kerületi gyűlés és erőlyesen követelték már akkor is, hogy a törvényhozás hajtsa végre az 1848. XX. törvényoikat. Ma sem lehet más állásponton az egyházközség és elérkezett az ideje annak, hogy az elejtett fonalat újra felvegyék. Erőlyesen kell követelni újra a szekularizációt, annál is inkább, mert a kérdést ismét időszerűvé tette az ez irányban megindult mozgalom. Ezért az előadó javaslattal szemben indítványozta, hogy a kerületi közgyűlés a felsőszabolcsi egyházmegye feliratát pártolólág terjessze fel a konventhez, amely bizonyára magáévá fogja tenni az ügyet és felír majd az országgyűléshez, hogy a papi javak állami kezelésbe vételét véglegesen oldja meg.

Utána dr. Baltazar Dezső esperes, a szekularizáció kérdésének felszínre valóje, szólalt fel és csodák csodája, az előadó javaslatot, tudniillik a napirendről való levételt pártolta. Nem tartja helyesnek, hogy ez a kérdés bármely egyházi gyűlésen tárgyalassék. Szíves-örömet hallgatja ugyan az előtte szóló szavait, de nem bocsájtkozik még sem ez ügy érdemi tárgyalásába, mert sokkal fontosabb, hogysen ily gyér hallgatóság előtt, a közgyűlés harmadik napján tárgyalják. Nem volna célszerű nézete szerint, ha egyáltalában az egyházi tényezők foglalnának állást e kérdésben, mert ennek társadalmi és politikai átalakulás útján kell végbemenni.

Ezután Biky Károly esperes szólalt fel. Nagyon is fontosnak tartja ezt a kérdést, éppen ezért nem akar felette napirendre térni, mint az előtte szóló. Már azért sem lehet mellőzni e kérdés tárgyalását, mert más egyházi testület is tárgyalta már. Mivel minden felekezetet érdekel a dolog, állást kell foglalni benne. Elismeri, hogy kevesen vannak már jelen és ezért nem lehet alaposan megvitatni. Ezért az előadó javaslattal szemben indítványozza, hogy a kérdés tárgyalását tűzzék ki a jövő közgyűlés napirendjére.

Még F. Varga Lajos nagyrábei lelkész szólalt fel röviden, mire a közgyűlés az előadó javaslattal szemben Biky Károly indítványát fogadta el és az ügyet a tavaszi közgyűlés napirendjére tűzte ki.

Több apróbb ügy letárgyalása után az elnök köszönetét fejezte ki a tagok érdeklődéséért, a gyűlést berekesztette. Délután bírósági ügyeket tárgyaltak.

VIDÉK.

Megtámadott násznép. Somogyfalsz községben Vörös Sándor kaposvári munkás esküvőt tartott Pinterics Katalinnal. Az esküvő után a lakodalmas házba vonult a sokadalom, ahol azonban néhány legény megtámadta a lakodalmas házat. A menyasszony súlyosan megsérült s egy 11 éves fiút egy kő súlyosan érintett és belehalt.

Harisnyagyár. Részvénytársasági alapon új gyár alakult H.-Böszörményben, mely e téren hivatva van hízagot pótolni. A társaság alaptőkéje 800,000 korona s kizárólag harisnyakötéssel fog foglalkozni. A gyár működését már meg is kezdte.

Kirabolt fizet. Hajduböszörményből táviratozzák: Farkas Albertnek a város belsejében levő üzletét kirabolták. A tettesek az épület falát kiásták és nagyobb összeg pénz, szivart és pálinkát vittek el.

Megölte a feleségét. Déváról jelentik: Purva Juon formadiani paraszt a korcsában mulatott s a felesége érte ment, hogy hazahívja. Purva ekkor a földre teper e és összerugdosta az asszonyt, aki néhány pillanatnyi halálküzdelem után meghalt. — A csendőrség letartóztatta az állatias embert.

Megszökött szerelmesek.

Magukkal vitték a kelengyét is.

Érdekes kis szerelmi história játszódott le tegnap a szomszédos Mártonfalva községben.

A szereplők egy jómódu mártonfalvai lakos 19 éves leánya és egy mártonfalvai fiatal gazdálkodó. A fiatalok már régóta ismerik egymást. Az utóbbi időben már jövendő boldogságukról kezdtek álmodozni, ami reájuk nézve sajnos, eddig tényleg csak álom volt.

Most, mikor a leány atyjának előállt szíve titkos vágyával, a szigorú apa hallani sem akart a házasságról.

A szerelmeseket nagyon elszomorította az apa ezen kijelentése s mivel egymás nélkül az életet el sem tudták képzelni, elhatározták, hogy egy szép napon elhagyják a szülői hajlékot.

Tervüket tegnap, míg a leány atyja távol volt, végre is hajtották. Mikor az apa mit sem sejtve haza érkezett, a házat üresen találta. Kirapült belőle a kis galamb, elhagyva a családi fészket, hogy szerelmes turbékolását senki se zavarhassa meg.

A dolognak azonban igen kellemetlen vége lett. A szerelmesek ugyanis elvittek magukkal igen sok ágyneműt és más egyéb tárgyat, a miért is az apa leánya csábítója ellen lopás miatt a rendőrségen feljelentést tett.

VÁRMEGYE.

Pályázat. A központi járás főszolgabírája pályázatot hirdetett a Tiszacsege községben megüresedett orvosi állásra. Az orvos évi fizetése 1600, lakbéré 400 korona és a látogatási díjak.

Uj iskolagondnokság. A hajdusoboszlói állami polgári iskola gondnokságát most nevezte ki a főispán. A gondnokság elnöke lett Fekete Sándor polgármester, al-elnöke Padrah Sándor közjegyző; tagjai: Pénztáros István városi főjegyző, Kalocsay Gusztáv róm. kath. lelkész, Körner Béla gőzmalom-igazgató, Bólteky Lajos ref. lelkész, Oláh Miklós városi tanácsnok, dr. Kiss Sándor tiszti orvos és Adler Samu takarékpénztári igazgató.

Vízlecsapolás. Fried Leó tiszacsegei földbírtokos a birtokáról le akarja csapoltatni a belvizeket a Tiszába. A helyszíni szemlét csütörtökön tartották meg az alispán elnökléte alatt.

Aki jó cipőt akar vásárolni az csak

Elfenbein és Klein

Piac-utca 21. a főpótszede melletti cipő fizetésre szerkesztett be, mivel azok saját műhelyünkben készülnek. Jó munkáért kezeskedünk. Szíves partiógást kérünk

A püspökladányi vasúti katasztrófia.

Az áldozat családja.

Az a kettős vasúti szerencsétlenség, mely Püspökladány állomáson történt, még tegnap is élénken foglalkoztatta a közönséget. Maga a hatóság, az aradi üzletvezetőséggel karöltve, szigorú vizsgálatot indított, hogy kiderítsék, kinek a mulasztása folytán következett be a katasztrófia, mely Besenyei József fűtő halálát idézte elő.

A borzalmas véget ért Besenyei többek állítása szerint vigyázatlanságával részben maga is okozója volt halálának. A végzetes pillanatban, mikor a személyzet észrevette, hogy a két mozdony összeütközése elkerülhetetlen, leugráltak a mozdonyról. A veszélyre figyelmeztették Besenyeit is, aki szintén leugrott, de helytelenül. Nem előre, hanem hátra ugrott s így került a gép alá.

A szomorú véget ért vasutas iránt, aki feleséget és négy gyermeket hagyott hátra, általános a részvét. — A kegyetlen sors családját a kenyérkeresőtől fosztotta meg, a mely nagy nyomorba jutott miatta. — A szerencsétlenül járt vasutas családja érdekében az állomás személyzete körében gyűjtést rendeztek, mely elég szép eredménnyel végződött s tekintélyes összeg birtokába juttatta az özvegyet.

Besenyei hulláját ma az ügyészség intézkedésére felboncolják.

VÁROSHÁZA.

Kinevezés. A főispán Illésy Gyula tb. aljegyzőt rendőrfogalmazónak nevezte ki, az ő helyére pedig Szabó Elek vármegyei közigazgatási gyakornokot díjas közigazgatási gyakornoknak.

Jóváhagyás. A város nyomdávállalatának szervezeti szabályzatát a belügyi kormány jóváhagyta. A szabályzat 1908. január 1-én lép életbe.

Az utadó. Debrecen sz. kir. város házipénztára által kezelt ut-alap pénztár 1905—6. évekről szerkesztett zárszámadásai az 1890-ik évi I. törvények 28-ik §-a értelmében a polgármesteri irodában folyó évi November hó 24-től December hó 8-ig 15 napi közszemlére kitétetvén, erről a város közönségét azzal értesitem, hogy az ellen a netaláni észrevételeiket hozzám a fent kitétt határidő alatt beadhatják. Debrecen, 1907. november 15. Kovács József polgármester.

Gyámpénztárátadás. Miután P. Nagy Jenő gyámpénztári ellenőr szabadságra ment, helyettesének, Szücs Gusztáv számgyakornoknak tegnap adták át a hivatalt.

Eladott gyógyszertárak. A belügyminiszter jóváhagyta, hogy a hajdunánási „Magyar korona“-hoz címzett gyógyszertárt Jakó Jenő, a hajdusoványi gyógyszertárt pedig Ács Nagy Kálmán megvásárolta.

Közigazgatási bejárás. A sámsoni vasutnak a műhelyteleppel összekötő vágányának közigazgatási bejárására a kereskedelmi miniszter november 25-ét tüzte ki.

Több fat kér az egyház. A ref. egyház eddig 42 ol fat kapott, most kéri, hogy ezen-tul 62 ölet adjon a város.

Tárgyalás a kulturpalota ügyében. A város átírt a ref. egyháztanácsnak, hogy hajlandó volna-e az új főgimnázium mellett levő telkeit a kulturpalota céljaira átengedni? Az egyháztanács elvben igenlő választ adott és a várossal való tárgyalásokra bizottságot küldött ki, a melynek tagjai: Simonffy Imre, Kiss Abert, Vecsey Imre, Juhász Ignác, Kazinczy Gábor, Péntes Sándor és Márton Imre.

Halálos takarítás.

Ujabb szerencsétlenség Püspökladányon.

Kivégzés egy szék lábával.

Megdöböntő szerencsétlenség áldozata lett tegnap Császár József p.-ladányi lakos felesége, aki súlyos sérülése következtében most halálos betegen fekszik.

A szerencsétlenül járt asszony tegnap lakásán nagy takarítást rendezett. Többek közt a kályhát is áttisztogatta. Mikor a régi helyére visszaállította, akkor érte a borzalmas baleset. A falba vezető csövet ugyanis nem érte fel s egy kis számolyra állott. Alacsony termete miatt így is erősen kapaszkodnia kellett, hogy a csövet a falba illeszthesse.

Már-már sikerült célt érnie, mikor a kis számoly felborult s ő a csóval együtt lezuhant. A boldogtalan teremtés oly szerencsétlenül esett, hogy a felborult számoly egyik lába mélyen a gyomrába fúródott.

Segélykiáltásaira elősiető hozzátartozói gyorsan orvost hívtak, akinek sikerült ugyan Császárné gyomrából a szék lábát kivenni, de életben maradásához kevés a bizalma.

SZINHÁZ.

Az ember tragédiájának tegnapi előadását már valamivel több gondosság öntötte el. Ternyei például sokkal nagyobb figyelemmel játszott, nem sietett s így a gondolatgazdag verssorok is tökéletesebben érvényesültek ajkairól. Évát J. Csáder Irén adta a töle már jól ismert és művésztől áthatott alakításban. Szabó Irma, Szakács, Békés és Hahnel Aranka mellett kis szerepét is gondosan rajzolta meg Boda Ferenc. Ugyiszintén értelmes volt a Róna Géza tudósa is. A forradalmi jelenés tökéletes komolyságát azonban most is nélkülöztük.

Herváth Kálmán bemutatkozik. Herváth Kálmánnal, a debreceni szintársulat gyorsan és méltán megkedvelt baritonistájával történt. Fekete kávéra ment a Hungáriába, ahol a bohém asztalnál bemutatták neki Goldberger Dolfi fakeskedőt.

— Igen örülök a szerencsének s áldom a véletlent, hogy ilyen gyakorlati ismeret-

séghez vezet. Nekem most éppen tűzfára van szükségem. Nem veszi rossz néven kedves Goldberger ur, ha megkérem: szíveskedjék a lakásomra egy szekérral küldeni.

— Egy talyiga felvágott fa tizenkét koronába kerül, majd abból küldetek.

— Nagyon köszönöm. És körülbelül meddig lesz elég a fa nekem?

Goldberger Dolfi fontoskodva válaszolta:

— Hát ha nem fűt vele, akkor elég lesz itéletnapig is.

Bolond Istók premierje. Ma este kerül színre először Szemere György vigjátéka, a Bolond Istók. Napok óta nagy buzgósággal folynak a darab próbái, s az igazgatóság minden tekintetben kifogástalan előadásban akarja színre hozni a darabot, amely iránt már tárgyánál fogva is nagy az érdeklődés. Az előadás főbb szereplői: Ternyei Lajos, Szakács Andor, Polgar Sándor, Tallian László, Bérczy Ernő, Szabó Irma, Hahnel Aranka.

A Bus özvegy Debrecenben. A Városi Színház parodisztikus operettjét Zilahy igazgató legközelebb bemutatja a debreceni közönségnek.

Vasárnapi előadások. Holnap, vasárnap két előadás lesz. Délután mérsékelt helyárakkal ismét az Ember tragédiája kerül színre. A gyönyörűen kiállított darab e heti előadásai olyan házak előtt folytak le, hogy ebből ítélve vasárnap délután is nagy közönség fog gyönyörködni Madách örök becsű művében.

Az Uranus színházban ma kerül bemutatásra „A szép Napoly és a Vezuv“ iónságes panorámája, természet után készült fölvetel, melyet egy pár igen érdekes komoly talmu és több mesésen mulattató kép fog megelőzni. Az utóbbi ok közül különösen a „Gyáva völgyén“ című kép az, amely nagy tetszéssel fog találkozni. Különben az új műsor a legnagyobb gonddal van összeállítva. Uj műsor ismét hétfőn lesz. Szerdán f. hó 27-én d. u. 4—5-ig és 5—6-ig az első gyermekelőadás! Iéihelyárakkal. Gyönyörű új műsorral. Mesék, látványosságok, végül színes képek kerülnek bemutatásra.

SZINHÁZHOZ közel kerestetik két csinosan butorozott, tiszta szoba, külön bejáratú, lehetőleg földszint, december 1-re. Esetleg előszobával. Cim a kiadóban.

A kormány válság előtt.

Wekerle is beösméri.

Polónyi segít a horvátoknak.

Budapest, nov. 23.

Ma nyújtotta be Wekerle Sándor kormányelnök az egyetlen szakaszos kiegyezési törvényjavaslatot, ami miatt nagy a kavarodás, mert sokan nem szavazzák meg, a függetlenségi pártból pedig újabb kilépések várhatók. A folyosón már nemcsak a válság-hirekről, de a leghatározottabban beszéltek a kormány-válságról is.

Az egyik csoporthoz odalépett Andrassy Gyula is, akitől Zlinszky István megkérdezte, mi igaz abból a korból, hogy Wekerle a királynak felajánlotta a kormány lemondását.

Szorgosabb Urak! mielőtt ruháinkat beszerezzük, saját érdekünk megtekinteni szorgosabb árak **WEISZ ADOLF** posztókereskedőnél most megérkezett Angol gyapjuszövet ujdonságokat. Debrecen Kossuth-u. 1.

KÁVÉ-ÜZLET.

Mindenkor a legfinomabb faj kávék vannak raktáron.

MÁYER JENŐ

Telefon 145.

TEA-ÜZLET.

Zamatos, erős orosz és kínai teák. Kifünő minőségű angol rumok.

— Ez a hír igaz — felelte belügyminiszter. Nem csinálunk semmi titkot a dologból, a helyzet valóban képtelen. A felség azonban a lemondásról hallani sem akar. Azt mondta ugyanis: ennek a parlamentnek más kormányt nem adhatok, szerezzen a kormány magának más parlamentet.

Mondják, hogy az 1. §. javaslat ellen Polónyi Géza és a kilépettek obstruálni fognak. Polónyi kijelentette, hogy a legszélsőbb eszközökkel fog harcolni és a javaslatot megobstruálja. Ha a kilépettek nem helyeslik nézetét, akkor kész lemondani mandátumáról. Polónyi különben értekezletre hívta a kilépetteket.

Az a hír, hogy Holló Lajos is kilép, nem nyert megerősítést. Apponyi és Kossuth egyelőre lebeszéltek. Polónyi akciója nagy aggodalmat okoz.

— Százán vagyunk a horvátokkal és nemzetiségiekkel — mondta. Nem azért léptünk ki, hogy ne beszéljünk. Sőt beszélünk és dolgozunk.

Zboray Miklós kijelentette, hogy a néppárt a javaslatot nem szavazza meg. Ernst Sándor azt mondta, hogy a Wekerle javaslata nem fedí az, amit nekik Zichy mutatott. Este ezt megcáfolták azzal, hogy félreértés történt.

Bánffy a statusquo mellett.

Ma délután 4 órakor tartott ülést a képviselőház közigazgatási bizottsága Batthyány Tivadar gróf elnöklése alatt. Az ülésen jelen voltak Wekerle, Kossuth és Darányi miniszterek és az államtitkárok. Földes Béla előadó ismertette a javaslatot.

Legelőször Kossuth szólalt fel, kijelentette, hogy jobb kiegyezést ezidő szerint nem tudott kötni a kormány, a horvát pártúttal szemben pedig másként nem boldogul. Jogot nem sértett a kormány, kéri a javaslat elfogadását.

Ezután Bánffy Dezső báró szólalt fel. Bár nem tagja a bizottságnak. Ellenzi a javaslatot, mert az a közjogba ütközik. Javasolja, hogy a kiegyezést ne kössék meg, hanem tartásuk fent a statusquot. Ez is jobb a kiegyezésnél.

— Nagyocse komoly a helyzet — mondta Wekerle. Ausztriában a kiegyezés ügye rendben van, mert rendeleti uton léptetik életbe. Súlyos válságban van a horvát pártúttal miatt az ország is, a kormány is. De el fog jönni a leszámolás órája a horvátokkal. Rajta leszünk, hogy Horvátországban is leszereljük őket és egyszer s mindenkorra távol tartjuk az ilyen elemeket.

Ugyancsak a horvátokkal való leszámolást sürgette Szabó Kálmán is. Ekkor lépett a terembe Rakovszky István alelnök és sugott valamit Szmrecsányi György fölébe, a ki kijelentette, hogy miután pártja még nem ismeri a javaslatot, (Kossuth közbeszól: Más párt se!), nem tárgyal. Erre Ernst Sándorral eltávoztak. Nagy Ferenc felszólalása után a javaslatot egyhangulag elfogadták.

Barabás mindent elfogad.

Ma délután 5 órakor tárgyalta a javaslatot a Ház pénzügyi bizottsága Széll Kál-

mán elnöklése alatt. Holtsy Pál előadó ismertette a javaslatot.

Legelőször Barabás Béla szólalt fel. Tudja, hogy rossz a kiegyezés, mégis el kell fogadni. Kérdezi, mikor végeznek a horvátokkal? Rakovszky István nagyon komolynak tartja a helyzetet a horvátok árulása miatt. Buzáth Ferenc szerint még rendkívüli eszközöktől sem szabad visszariadni. Wekerle igéri, hogy a kormány erős kézzel készül véget vetni e türheterlen állapotoknak. Goadoskodni fog róla, hogy ilyen átlag-elemek többé a Házba ne kerülhessenek.

Nagy hatású beszédet mondott Kossuth Ferenc. Rámutatott a szerencsétlen Lengyelország sorsára, amelyet a „nyepozvolim“ politika bukattott meg. Ez így nem lehet tovább, mert Magyarország is Lengyelország sorsára jut. A magyar kormány sok eszközzel rendelkezik a horvátok letörésére, de ha a Ház nem engedi az eszközök alkalmazását, akkor nehezen fog menni a dolog. Nem akarja hinni, hogy akadjon magyar képviselő, aki a horvát pártúttal tartana. Az olyan nem szereti a hazáját, mert ez az egyetlen eszköz most a horvátok letörésére.

Ezután a javaslatot elfogadták.

Veszedelemes gázömlés.

Egy család veszélyben.

Gyors mentés.

Könnyen végzetessé válható veszedelemben forgott tegnap Horváth Lajos huszárszázados családja. Lakásában eddig még ki nem derített okból gázömlés történt.

A családnál alkalmazott nevelőnő éjjel fuldokló lélegzésre ébredt fel, amelyet a szobában kiömlött világító gáz okozott. Gyorsan orvosért küldtek és dr. Bruckner Ernő hamarosan meg is jelent.

Az orvos megállapította, hogy a nevelőnő gázmérgezést szenvedett, amely már rövid idő múltán életveszélyes állapotba ment volna át. Szerencsére a nevelőnőt felébresztette a fuldokló lélegzés és a gyorsan értesített orvosnak így módja és alkalma volt elejét venni a komolyabb veszedelemnek.

A jelzett háznál majd a vizsgálat fogja megállapítani, hogy mi idézte elő a gázömlést.

UJDONSÁGOK.

* **Filléregyleti közgyűlés.** Az evang. filléregylet e hé 24-én, (vasárnap) délután fél négykor, Miklós-utca 3. sz. a., az egyház hivatalos helyiségében rendes évi közgyűlést tart, melynek tárgyai: számadások, költségvetés, alapszabálmódosítás, tisztújítás. E közgyűlésre az egylet összes tagjait tisztelettel meghívja az elnökség.

* **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be a helybeli anyakönyvi hivatalnál: Biró Mária ev. ref. 9 hónapos, Holzschuch (fiu) utónevét nem kapott, Nyíri Sándor ev. ref. 12 éves, özv. Tóth Mihályné ev. ref. 74 éves.

* **A debreceni iparos továbbképző tanfolyam** ma este 7—9 óráig a következő előadást tartja: IV. sz. tanterem; fogalmazás: az iparigazolvány s az ezzel kapcsolatos okiratok, utlevél.

* **Házszentelési ünnepély.** Dr. Tüdös Kálmán, Debrecen városi tisztifőorvosa megvette Hauer Bertalan Batthyány-utcai házáat. A házszentelési ünnepélyt tegnap tartották meg. A vendégek sorában részt vettek Weszprémy Zoltán főispán és a városi tanács tagjai.

* **Mulatságrendező bizottsági ülés.** A jótékony nőegylet vigalmi bizottsága november 24-én, azaz vasárnap délelőtt 11 órakor a nőpariskolában ülést tart. Ott lesz bemutatva a január 11-én tartandó fényes mulatság most már kész terve és a t. tagok teendőinek kiosztása. A vigalmi bizottság t. tagjainak teljes számban való megjelenését tisztelettel kéri Fráter Erzsébet, a bizottság elnöke.

* **Eltűnt boa.** Megfoghatatlan módon veszett el Sz. M. B.-né drága perzsián boája. Az elmúlt este a vonatnál hazafelé tartott s Szent Anna-utcai lakásáig lakásáig menve, osomajából eltűnt az értékes boa. A rendőrség az ismeretlen tettest keresi.

* **Uj gyárak Debrecenben.** Az utóbbi évek bőséges eredménynyel ébresztették fel a bankalapítási kedvet, amelyet azonban az utóbbi hónap változott pénzügyi viszonyai rohamosan le is lohasztottak. Most azonban — mint hírét vesszük — a vállalkozási kedv egészségesebb irányban kezd éledni. Egyszerre két gyár alakítási mozgalmairól értesültünk. Az egyik csoport dugógyár, a másik kenderfonó gyár létesítésére tette meg az előzetes lépéseket.

* **Tánvizsga.** Alföldi Károly és fia tánctanítók növendékeikkel november 30-án, szombaton, a Bika-szálloda dísztermében és a Magyar testvérek zenekarának közreműködése mellett tartják meg a tánvizsgát. Kezdeté este hét órakor. Belépő-díj személyenként két korona, páholyjegy hat korona. Hét órától kilencig a növendékek mutatják be készütségüket. Utána tánvizsga lesz.

* **Meglopott borbély.** Kolozsvári Mihály borbélyt érzékenyen megkárosította néhány nappal ezelőtt segédje. A rendőrség a megindított nyomozás során az ellopott tárgyakból egy hajvágó gépet és egy borotvát megtalált, melyet a tettes elzárólagosított, azután állítólag megszökött a városból s most Budapesten van, hol családja van. A rendőrség elfogatása és idehozatala iránt táviratilag intézkedett.

* **Vályi Nagy Gusztáv versel.** A tragikus módon, oly korán elhunyt kedves debreceni poéta apátlanul hátramaradt költeményei karácsonyra díszes kötetben fognak megjelenni. Szerető poéta-társai tegnap Szávay Gyula hívására összejöttek s megszámolván a gyűjtés eredményét, elhatározták, hogy kiadják karácsonyra a költeményes kötetet, szép, modern kiállításban, szerző arcképével. A kiadás remélhető tiszta jövedelmét pedig arra fordítják, hogy Vályi Nagy Gusztáv porai fölé emléket állítsanak. Eddig összesen előfizetéseket és másféle címen 804 kor. gyűlt egybe, mely takarékpénztárban kamatozik. Ez az összeg azonban körülbelül a nyomdai költséget fedezi. Szükséges volna tehát az előfizetők gyűjtését folytatni s másrészt a síremlékre

FÜSZERÜZLET.

Vásárlás könyvre vagy készpénzre.
Minden csomag hához lesz szállítva.

MÁYER JENŐ

Telefon 145.

CSEMEGE-ÜZLET.

Minden idénynek csemege árul állan-
dóan frissen kaphatók.

külön is gyűjteni. A kegyelet munkájában testvériesen fáradoz tiz debreceni posta most kérelmet intéz Debrecen városához és a Csokonai-körhöz, hogy nemes tradíciókhoz híven vegyék jóindulatukba az ügyet. E mellett felkéri a bizottság az ivartartókat, hogy amennyiben még be nem számoltak gyűjtéseikről, sziveskedjenek beszámolni s az iverket és a pénzt Szávay Gyulához be-
küldeni.

* **Meglopott nővérek.** A Simonffy-
utcaán lakó Bakondi nővéreket pár nappal
ezelőtt meglópták. A tolvaj összes ruhájuk-
tól megfosztotta őket. A rendőrség tegnap a
tolvajt elfogta. Barna Erzsinek hívják, a
kiról a rendőrségen kiderült még az is,
hogy előzőleg Nagyváradon járt s ott is
több lopást követett el. Holmija közt, me-
lyet zálogba csapott, a rendőrség sok érté-
kes dolgot, köztük aranyeműt is talált.
Barna Erzsit egyelőre a rendőrségen fogva
tartják, míg a vizsgálatot befejezik ellene.

* **Szerencsétlenség a vagon-
gyárban.** A gépjavitó műhely-tele-
pen tegnap csaknem végzetessé
váló baleset történt. Az áldozat egy
fiatal, alig 24 éves munkás: Barta
István, akit súlyos botegen szállí-
tottak be a kózkórházba. Barta
bádigos munkával foglalkozott s
mint ilyen, tegnap egy vasúti kocsi
tetőzetét akarta kijavítani. A ned-
ves, ködös idő sikossá tette a kocsi
bádigos tetőzetét, melyen megcsu-
szott és fejével zuhant alá a négy
méter magasból. Barta a kavics
tömegben fejét bezúzta s ájultan te-
rült el. Társai siettek a segítségére,
akik első segélyben is részesítet-
ték. Sérülése súlyos, de nem ve-
szélyes.

* **Megégett gyermek.** A tűzhalállal
kimúlt Nagy Mihály 4 éves gyermek ügyé-
ben az ügyészség elrendelte a vizsgálatot,
melyet a bűnügyi osztály gondatlanság miatt
indított meg a szülők ellen. A kis hullát be-
szállították a kózkórház halottas házába,
ahol ma törvényszékiileg fogják felbon-
colni.

* **Véres borvásár.** Kellemtelen ügye
akadt tegnap Lévy Izsó kávéház tulajdo-
nosnak egy borvásárlásból kifolyólag. A vé-
telt ugyanis Lévy visszamondta s az áta-
dásához megjelent Patiz Mihály pincemester-
rel szövevényes elvegyedte. Patiz olyan dühbe
jött, hogy egy palackot vágott feléje. A pa-
lack Lévy fejét érte s összetört. Az üveg-
darabok Lévy állát megsebeztek. Följelen-
tést tett elene.

* **Ujdonság.** Legdivatosabb doboz és
perforált levélpapírokban, iróasztali tenta-
tartók, festőminták, angol és solingeni zseb-
kések, finom levelezőlapon egyedüli nagy-
választék Thaisz Arthur előbb Pongrácz
Géza papirnagykereskedése, Debrecen.

* **Szeplő, májfoltok, persenések ellen**
biztos hatása a Rózsa arckenőcs. Üdeséget,
bájt kölcsönöz az arcnak. Tégely ára 1 K.
Kapható Jóna és Jóna drogériájában, Debre-
cen, Kossuth-utca 6.

* **Világhírű „Townes” keztyűk,**
„Jäger”-féle alsóruhák, flanel vadász
ingek, valódi amerikai sárcipők leg-
olcsóbban Feketénél.

* **Üzlet felosztás miatt az összes**
árukat beszerzési áron bocsátom m. t. ve-
vőim rendelkezésére. Bartha Kalmán, főtér.

* **Kitüntetés.** Állami aranyéremmel
kitüntetett chrisanthemumjaim üzletben
olcsó árban kaphatók, Kontsek Géza.

* **Szabó-féle pármal Ibolya-szappan**
a szappanok ideálja. Rendkívül kellemes,
lágyszabás, finom ibolya-illatú s bőrpu-
hító hatása olyan, hogy egyetlen külföldi
szappan sem versenyezhet vele. Készíti
Szabó Béla piperészszappangyáros Miskolcon.
Darabja 80 fillőrért kapható: Debrecenben
Jóna és Jóna, Rác Herman drogistáknál,
Márton Gyula, Kontsek Géza, Kontsek Kor-
né, Benyáts E., Komlóssy L., Mentze H.,
Kálnay L., Füstös D. üzletében. Ujfehértón
Trón Gyulánál, H.-Szoboszlón Körner Bélánál.

* **Köszvény, csusz, rheuma ellen**
minden eddigi szerek közt legjobb leghatá-
sosabb a Menthol szosz. Már az első üveg
elhasználása rég nem tapasztalt könnyebb-
séget, enyhülést és gyógyulást nyújt. Ára 1
K. Kapható Jóna és Jóna drogériájában.
Debrecen, Kossuth-utca 6.

* **Dr. Gálbory Sámuel, bőr- és nemi**
betegségek szakorvosa, rendel d. e. 9—11
óraig, d. u. 2—4 óráig, Dégenfeld-tér 3.

**Az elhagyott leány
bosszúja.**

Saját tudósítónktól.

Horváth Róza jó házból való leány.
Az apjának borbélyüzlete volt, majd keres-
mát nyitott.

A leány még a borbélyüzletben ismer-
kedett meg egy máv. díjnokkal, akinek
nevét a rendőrség titkolja, ami a legna-
gyobb igazságtalanság a szerencsétlen leány-
nyal és ártatlan gyermekével szemben, mert
az ilyen urakat, ha büntetni nem lehet
őket, legalább a közmegvetésnek kellene
kiszolgáltatni.

Tehát a névtelen ur, aki akkor díjnok
volt, megismerkedett a leánnyal és elcsá-
bitotta. Úgy éltek együtt, mint férj és fele-
ség. Csak éppen az anyakönyvvezetővel
nem közölték a viszonyt, mert a szegény
díjnok meg akarta várni, míg kinevezik,
hogy azután törvényesítse a viszonyt.

Megjött az egyik gyermek és megjött
a második. A második után a kinevezés.
Abból a névtelen urból máv. fogalmazó-
gyakornok lett, de nem jött meg a há-
zasság.

Ellenkezőleg, a fogalmazó-gyakornok
ur elküldte a leányasszonyt haza a szülei-
hez és vele küldte a gyermekeit is. De
nagylelkű volt, adott a két gyermekért 26
korona tartásdíjat. Horváth Róza szülei
megsajnálják, befogadták leányukat a sze-
rencsétlen kis gyermekekkel együtt, ne
pusztuljanak éhen. A névtelen ur pedig
tovább ígérgette: Elveszlek, csak a módom
megengedje.

Tegnapelőtt Horváth Róza megtudta,
hogy az ő férje nősülni készül, gyermekei-
nek atyja elvesz egy tisztességes leányt és
az ő reménységének, a gyermekei becsüle-
tes nevének örökre vége.

Karjára vette a két porontyot és felke-
reste azt a nőt és elmondott neki mindent.

— Nem bánom, legyen a felesége. Ha
a szíve hozzám és gyermekeimhez nem
huzza. Menjen. De rólam és különösen gyer-
mekeimről gondoskodjanak. Vagy adnak na-
gyobb végkielégítést, vagy nagyobb tartás-
díjat, mert ha nem...

És a szerencsétlen Róza fenyegetni
kezdett. Revolvert, vitriolt és templomajtót
emlegetett. A kiköt megfenyegetett, meg-
ijedtek. Elhatározták, hogy gondoskodnak
Horváth Rózáról, még pedig olyan módon,
hogy följelentették zsarolás miatt.

Róza pedig nem tagadta, hogy pénzt
kért. Igen, ő kért a gyermekei számára
pénzt. Ha a maga becsületét nem tudja
visszakapni, ha a gyermekeknek apát adni

nem képes, legalább tisztességesen nevelni
akarja őket, ehhez pedig pénz kell. Ezt a
pénzt kérte.

Ami pedig a fenyegetést illeti, hát ő
mondotta, mert ő érzi, hogy neki ezt a há-
zasságot meg kell akadályozni. És holnap
délelőtt akarják ezt az esküvőt megtartani!

A rendőrfogalmazó mit tehetett egye-
bet, letartóztatta a zsaroló leányt. Nagyon
helyes. Ha a gyermekeknek nincsen apjuk,
anyjuk se legyen. Hogy mit gondol mind-
erről a névtelen ur, akinek a nevét annyira
szerettük volna ide lenyomatni, hogy ismer-
ősei és kartársai is egészen jól ismerjék,
arra nem vagyunk kíváncsiak.

De mit gondol az a leány, aki holnap
felesége lesz ennek az embernek? Nem fél
kimondani a boldogító igent?

TÁVIRATOK.**Kvótabizottsági ülés.**

Budapest, nov. 22. A kvótabizottság
ma délután 6 órakor Széll Kálmán elnöklété-
 alatt ülést tartott. Jelen volt a bizottság
minden tagja. Földes Béla előadó ismertette
az osztrák kvótabizottság üzenetét, mely
szerint 2 %-kal akarja emelni a magyar
kvótát. Szabó Kálmán és a többiek is ellen-
zik az emelést. A választ az előadó elké-
szíti és azt kedden fogják tárgyalni. (Minek
ez a komédia, mikor minden gyerek tudja,
hogy az uralkodó hatalmi szava fog dön-
teni?)

Pártértekezlet.

Budapest, nov. 22. A függetlenségi és
48-as párt holnap pártértekezletet tart, ame-
lyen az 1 §-os kiegyezési javaslatot fogják
tárgyalni. E miatt újabb kilépések lesznek.

Váló trónörökös-pár.

Brüsszel, nov. 22. Ujabb bot-
rányról beszélnek a belga udvar-
nál. Albert trónörökös felesége,
Erzsébet főhercegnő, aki a drezdai
udvarnál van, nem akar többé
visszatérni a férjéhez, hanem válni
akar. Válás esetén a házasságot a
trónörökös hibája miatt fogják fel-
bontani, mert a hercegnő beteg-
sége szoros összefüggésben van a
válással. A trónörökös-párnak 3
gyermeke van.

Alispánból min. tanácsos.

Budapest, nov. 22. Andrássy Gyula
megállapodott Joanovics Sándor temesi al-
ispánnal, hogy miniszteri tanácsossá nevezi
ki és a cigányügy rendezésével bizza meg.

Portugália köztársaság lesz.

Lisszabon, nov. 22. A forrada-
lom kitörése már csak napok kér-
dése. A nép el akarja kergetni a
királyi családot és aztán kikiáltja
a köztársaságot. Ma a forradalmi
bombagyárban robbanás történt,
amelynek következtében több em-
ber, közte két ösmert orvos is,
meghalt.

Amerikai válság.

London, nov. 22. Newyorkból jelentik:
A pennsylvaniai vasut a Bodwin-féle művek
nek nemrég mozdonyok építésére adott meg-
rendelését visszavonta, a minek következté-
ben a gyár kénytelen volt 8000 munkást
már is elbocsátani és még 9000 munkás el-
bocsátását tervezi. Egy bostoni bank annak
a futballi játszóhelynek a tulajdonosával,

melyen a napokban a Howard és Jale egyetemek matchét döntik el, szerződést kötött, melyek értelmében 38 promilleázió ellenében megkapja a belépti-díjakat. Ez nagyon jellemzi azt a pénzsűkét, melyben az amerikai bankok szenvednek.

Az osztrák Reichsrathból.

Bécs, nov. 22. Ma aratták a szocialisták első parlamenti diadalukat. Mikor az elnök bejelentette, hogy a császár Abrahamovitz Dávidot lengyel miniszterre nevezte ki, a szocialisták indítványozták, hogy tegyék a kinevezést vita tárgyává. A szavazásnál 119 szóval 117 ellen a szocialisták győztek.

Főhadnagyból — jezsuita.

Budapest, nov. 22. A 13. honvéd gyalogezred dalaás főhadnagya, Kajdi Ferenc lemondott rangjáról és a jezsuiták nagyszombati kolostorába vonult.

Esküdtszéki tárgyalás.

Debrecen, nov. 22.

Az esküdtbírók ma hozott ítéletet 3 napig tartó tárgyalás után a Kalmár Jenő marmaroszigeti hírlapíró sajtópörében.

A tárgyalást délelőtt 9 órakor nyitotta meg dr. Szűcs Miklós elnök. Ezután dr. Thury Endre kir. ügyész mondotta el vádbeszédét és arra kérte az esküdtbírákat, hogy Kalmár Jenőt a btkv. 262. §-a alapján batóság vagy törvény által alkotott testiület tagjai ellen elkövetett nyilvános becsületsértés vétségében mondják ki bűnösnek.

Dr. Vajda József ügyvéd emelkedett ezután szólásra. Másfél óras védbe-zédben kelt a Kalmár Jenő védelmére. Erős bírálat tárgyává tette a Jakobinyi Péter tanár eljárását, miközben azt találta mondani, hogy a Jakobinyi tanár eljárása „barbár” volt.

Elnök: Figyelmezteti védő urat, hogy az indokolatlanul sértő kifejezésektől órizkedjék.

Dr. Vajda folytatva védbeszédét, bizonyította, hogy Kalmár Jenő hírlapírót a tanárok bosszúból utasították ki s hogy az ellene indított hajsza nem más, mint egy tanári bojkott volt. Vádlott hírlapíró — mondotta védbeszédében — büszke lehet arra, hogy fiatal korához képest megadatott neki az a szerep, hogy a korrupció elleni nagy munkára vállalkozhassék. Mással elismerés jár annak, ki a társadalmi igazságok nagy eszméitől áthatva, a társadalmon élőkódó fekélyek kiirtására törekszik, itt pedig büntetni akarják azt, ki olyan szerepre vállalkozott, mely kell, hogy hála rá kötelezzen minden becsületesen gondolkodó embert. Az egész ügy eredendő oka az a cikk, melyben Kalmár Jenő az ország előtt felfedte a marmaroszigeti ev. ref. főgimnázium tanárainak az érettségi és egyéb bizonyítványok kiállításával évtizedek óta üzött visszaéléseit.

Azután felsorolta még a többi körülményeket, melyek vádlott felmentését indokolták. Cíálta Madách szép mondását: „Könnyű törvényt írni pamlagon, könnyű itélni a felületesnek, de nehéz annak, ki a szívet vizsgálja, vizsgálva annak redőzetét”. Ha az esküdték elítélő határozatot hoznak, az igazság keresés nagy munkájától térítik el Kalmárt, míg felmentésével újabb erőt adnak neki a szép, nagy munka folytatására.

Ezután Kalmár Jenő intézett rövid, hatásos beszédet az esküdtékhez, bizonyítva, hogy a rajta elkövetett sérelem tisztelesen nagyobb az állítólag általa elkövetett sére-

lemnél és hogy a mit tett, azt jogos magánérdekének a megóvásáért tette. Ha a lefolytatott tárgyaláson szerzett bizonyítékok az esküdték ariól győzték meg, hogy nem bűnös, adjanak neki elégtételt, ha pedig úgy gondolják, hogy nem jogos magánérdeket védte meg, úgy ítéljék el, de nagy munkájában ezzel sem fogják meggátolni.

Ezután az elnöki előadás következett, melynek végeztével az esküdték ítélethozatalra vonultak vissza. Az elnök délután hirdette ki az esküdték verdiktjét, mely Kalmár Jenőt csak a becsületsértés vétségében mondotta ki bűnösnek. Ennek alapján a bíróság Kalmár Jenőt 100 korona pénzbírságra ítélte.

Dr. Vajda az ítélet ellen semmisségi panaszokat jelentett be, melyeket a törvényszék elfogadott.

HIREK.

Öngyilkos asszony. Budapesten, a Ranolder utca 13-ik számú hazban ma délelőtt Rausch Ignácné 26 éves asszony, vízvezetékcsereelő felesége, a II-ik emeletről az udvar kövezetére dobta magát. Fejét teljesen összezúzta. A mentők a Szent István-kórházba szállították. Az asszony sérülése életveszélyes.

Halál a sineken. Ruttkáról jelentik: A helybeli gőzfűrésztelepen több munkás teherkocsikat tolt megrakodás végett, a vaspályatesttől a gőzfűrésztelepre. Amidőn egy üres vaggont a gőzfűrésztelepre toltak, egy munkás nem vette észre, hogy előtte egy teherkocsi áll. Feje az ütköző közzé került és meghalt.

Titokzatos eset. Berlinből írják: A Lokalanzeiger utolsó számában egy titokzatos esetről hoz hírt. Egy hollandiai kis faluban, Zeistban, egy hölgy észrevette, hogy a katolikus templom tövében négy ember gyanus külsejű ladát helyez el. Nyomban értesítte a vasuti rendőrséget, amely automobilon a tettesek közül harmat elfogott. Utrechtbe szállították őket, ahol fogságba tolták a tetteseket. Az esetet nagy titokban tartják és azt hiszik, hogy egy nagy ö-szeskuvó párt végrehajtó bizottságának három tagja került hurokra.

Hitvesgyilkosság. Abauj-Szántóról jelentik: Kulik József abauj-szántói napszámos naponként részegen tért haza és ekkor feleségét és gyermekeit kiverte a házból és megölessel fenyegette őket. Kulik édesanyja menyének fogta pártját, de akkor meg ő kapott ki fiától. Ez már sokáig így tartott, míg végre az asszony anyósával együtt elhatározta, hogy megölik a férjet. Az asszony már napok óta más házában bujdosott. E hó 19-én éjjel, anyósával együtt férje lakására ment és ott a részegen fekvő embert baltával és kapával adag verték agyba-főbe, míg az meghalt. A megölt embert azután a közeli partjára cipelték, hol sarat kapartak rá és ott hagyták. A csendőrök reggel a két asszonyt elfogták, de azok konokul tagadnak, a megtalált véres balta és véres ruhák azonban ellenük bizonyítanak. A két asszonyt átadták a járásbírósnak.

CSARNOK.

AZ árva.

— Regény. —

(Folytatás.)

Az ajánlat tetszett és Rácskainé el is fogadta. Másnap, mikor Tölgyesi újra felkereste őket, Rácskainának az volt a kívánsága, hogy Tölgyesi azonnal vegye át kezébe az ő kis birtokát.

— De a szerződés?

— Nincs rá szükség!

— Megbízok bennem?

— Feltétlenül. A ki a saját állását kockáztatta értünk, az már olyan bizonyítványt állított ki magáról, a mely kétségtelenné teszi, hogy jellemes, olyan ember, a kinek a szavában egy pillanatig sem lehet okuk kételkedni.

— Köszönöm.

— Mi ma és holnap átadunk önnek mindent. Holnapután pedig már el is utazunk. Fél év múlva ön megküldi nekünk a bérleti díj felét, másik fél év múlva pedig a másik felét.

— Helyes.

— Levélben azonban időközben is értesíteni fog bennünket egyről s másról. Megigéri?

— Meg.

— Akkor becsületes emberek bizalmával megkötöttük a szerződést. Ön még ma átvesz lejár szerint mindent. Holnap bevesszük. Holnapután mi már utazunk.

Eliz a megállapodást nyugodtan hallgatta s a beszélgetés tartama alatt többször és hosszabban volt alkalma Tölgyesit figyelnie. A rokonszenves ifju szelidséget, nemes-szívűséget sugárzó arca odafélszkelődött emlékébe. Önmagában pedig akárhányszor elmondta:

— Derék ember ez!

— Folyt. köv. —

Aru- és értéktőzsde.

November 22.

Budapesti gabonátőzsde.

Változatlan áron elkelt 12000 mm. buza (50 kilogrammonként).

Rozs, zab, tengeri változatlan.

A határidő-üzlet.

A határidőüzlet ingadozó volt és az árak olcsóbban zárultak.

A forgalom csendes volt.

Az árak 50 kilogrammonként:

	Kozdete	Változás
Buza április 1908	1303	1310—1308
Buza október	1149	1152—1156
Rozs ápr.	1215	1223—1221
Rozs októberre	1056	1058—1054
Zab októberre	—	—
Zab ápr.	871	874—872
Tengeri május 1908	765	770—767

Budapesti értéktőzsde.

A mai értéktőzsde alacsony külföldi jegyzésekre és bécsi arbitrázs eladásokra gyenge irányzattal folyt le és az árfolyamok lényegesen hanyatlottak. A forgalom mérsékelte volt.

Apró hirdetések.

ELADÓ az Ondódon 10 hold föld, valamint Szepesen 21 holdas tanya, közel a városnak. Értekezhetni Rákóczi-u. 6. 6056

KÖZÖS KÖNYHA szövetségi jog, egy adag eladó. Burgondia 9. 6057

Központi Cipő és Kalap áruház

Központi! címre tessék figyelni.

Debrecen, Dréher sörösrnok mellett legolcsóbb beszerzési forrás és mindennoind url divat cikkekben
Telefon sz. 433.

Női ruhaszövetek,

az őszi- és téli időnyre, valamint flanellek, barcholok, fekete- és színes solymok, bársonyok, gyönyörű ruhadíszek.

Francia P. D. jegyű fűzők

Arcfátyol, divatövek, gyöngy- és bőr díszítések.

Menyasszonyi solymok,

koszorúk és fátolok

legolcsóbb szabott árban!

Szőrme utánzat,

női kabátokra sima és préselt 120 cm. széles barna- és fekete színekben métere 8 forinttól 15 forintig.

Boák és muffok

óriási választékban.

Costümökre, színházi kabátokra

női posztók minden színben.

SZÖNYEGEK,

jujta, spárta, hollandi, kldermünster, tapasztrij, velour, futó- és szalon szőnyegek, minden nagyságban, torontáli szőnyegek, diván toritók, bútor szövetek és crappok, viaszos vászon

legolcsóbb szabott árban.

Asztalterítők

szövet és ospiike függönyök, stórok.

Kész fehémeműek,

vászon, sifon és baliszt női ingek, nadrágok, hálókötösök és alsósoknyak, sima- és himzett kész ágyhuzatok, selyem lüster és cloth alsósoknyak, kásmir és selyem papianok, matracok

legolcsóbb szabott árban.

Urfi ingek, lábravalók,

ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, divatszokkendők.

Alsó tricót ingek

lábravalók, ujjasok, téli kendők, himalaja haraszt és plüsch minőségben.

Férfi ruha szövetek,

magyar- és angol gyártmány, — hozzávaló bőlés árak.

Harisnyák, keztük,

nők, férfiak és gyermekek részére állandó nagy választékban,

legolcsóbb szabott árban

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyeg raktára
Debrecen, Rózsa utca I. sz.

Alapítva 1842. évben.

Donogán és Somossy

Debrecen, Kistemplombazár.

menyasszonyi kelengye vászon, szőnyeg és divatruházába megérkeztek az őszi divat

gyönyörű ujdonsággal.

ruha kelmék, flanellek, bársonyok, blouz-solymok, velenek.

valódi perzsa szőnyegok, — Linóleum

Óriási raktár !!

Alapítva 1893.

Halmágyi Sámuel,

legnagyobb női felöltők áruháza

Debrecen.

Az összes őszi és téli ujdonságok megérkeztek, ugymint:

Mindennemű szőrme felöltők
Plüsch felöltők és kabátok
Bundák.

Leány- és gyermek felöltő
különlegességek,

Costümök- és aljak, boák.

Pongyolák- és blousok,

Színházi belépők,

Estélyi köpenyek

Karmantyuk.

Külön mérték osztály.

Mérték utáni megrendelések

pontosan eszközöltetnek.

Birtok és ház eladás!

Szabad kézből eladó a deb-676 receni határban, a várostól 7 kilométer távolságra egy tagban levő 165 kat. hold ujosztásu és nagyserrel kaszáló birtok a szükséges gazdasági épületekkel beruházva. A birtokon 5 hold szőlő is van. Eladó továbbá a Vigkedvű-Mihály-utcai 16. számú ház.

Ugyanitt bővebb felvilágosítás szereshető.

AROMÁS ZAMATOS

PÖRKÖLT KÁVÉ

TELEGYHÁZY JÁNOSNAL

Debreceni kézizálog

kölesön-intézet részvénytársaság

DEBRECEN. Arany-János-u. 9. sz. alatt

Legmagasabb kölesönöket nyújt arany- és ezüst tárgyakra, ékszerekre és egyéb ipari készítményekre. Raktárainban iparosok és kereskedőktől árukat discretio mellett boraktároz és azokra előnyös kölesönöket nyújt. Jelenleg arany-, ezüst-órák, brilliánt függők és gyűrűk, új varrógépek és képek vannak raktáron, a melyek

szabad kézből megvehetők.

Mihály Sámuel Főter 30. modern levélpapírján írja

SZOBAFÜTÉSRE!

valamint

IPARI CÉLOKRA!

barnaszén

szállít:

Kellert és Lefkovits

szénkereskedők

Tornalján (Gömör m.) az Ozd mellett

Kovács-bükk kőszénbánya termelvények egyedüli elárusítói.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szög 4 krajcár, 8 fillér.

Levélben tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg mellékelik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

„SZÖKE MARCSA“ jellegű levél van a kiadóhivatalba.

Ajánlat.

KITÜNŐ sámsoni ujjbor 36 kr. és 6 hegyi 46 krajcárért kapható Vámos Ferenc bormérőnél Szent-Anna utca 46. 6043

FEHERNEMŐ varróné házakhoz ajánkozik. Boldogfalva utca 22.

EPÜLETHEZ 4-500 drb. vastag akácát veszek Hatvan-utca 46. 6028

TRIKO alsóruhák, kötött keztük, kötött haraszt és plüsch gyermek kabátok és fejkötők legolcsóbban kaphatók Márton Gyulánál Piac-utca 9.

KIADÓ LAKÁS. Simonffy-utca 19. Modern 5 szobás utcai, 2 bejárattal, újból egy előszoba két szobával, újból egy előszoba öt szobás, 2 bejárattal, május egyre. Értekezhetni Hatvan utca 36. sz., utcai lakás. 4507

NÁLAM ne vegyen készpénzért, mégis olcsóbb arakosan kaphat férfi, fiú és leány felöltők, öltönyök, téli és női ruhák, szőnyegek, paplanok, ágycserítők, Jager ruhák, tükör kép és butor nagy választékban Kaiser Salamon Hatvan-u. 2.

HARISNYAKTÓ IPAR VALLALAT. Harisnyák kötése és fejelése felvállaltatik Benyás Emilnél Debrecen, Tisza palota. 9118

URASÁGOKTOL levett ruhákat veszek a legmagasabb árban. Neumann M. Bádógos utca 2. szám. 2647

HAJ! HAJ! Hajfonatok, parókák, hajbetétek, copfok, frizettek jutányosan, mindennemű hajmunkákat készít Bocan Ferenc fodrász, Hatvan utca 2. Kihullott hajat veszek. 9409

EGY gépész-kovács, 1 vincellér, 1 majoros, 1 igás kocsis, 1 béres, konvencióssok 1908. jan. 1-től felfogadtatnak. Hol? Megmondja a kiadóhivatal. 4315

ORA JAVÍTÁSOK!!

valamint legszebb és legjobb órák és ékszerek nagy választékban

Kurján Gyula, mű-órásnál Debrecen, Piac-utca 42. sz. Lamprecht palota.

KIADÓ sarok bolt helyisére Kossuth-utca 19. sz. színházzal szemben 1908. májustól. Értekezhetni a hazulajdonossal. 6054

KIADÓ szépen butorozott utcai szoba, előszobával Egymalom utca 4. sz. Ugyanott szerzőszám a eladó. 6050

BOLTHELYISÉG azonnal kiadó Kossuth-utca 19 Bathyan-utca felől. Értekezhetni a hazulajdonossal. 6055

Kereslet.

ÜGYES, csinosan varró leányok felvételnek Halmágyi Sámuel női felöltő áruházába. 6029

ÜGYES derék és aljvarró leányok felvételnek. Egyháztér 11. szám. 4561

EBESI VIZ árusításához ügynök keresetnek 6051

CSINOS mindenféle leány cselédek keresek azonnali belepésre. Cim a kiadóban.

KÉRETIK az az uri nő, ki a Baross-utca 11. szám alatti hentes üzletbe folyó hó 11-én Tesch Józsefnél k egy ül fát eladott, jelenjen ott meg, mert a fa kiváltása körül kellemtelenség merült fel. 6053

KENYÉR árulásra egy asszonyt felveszek kanció ellenében. Hatvan-utca 28.

Eladás.

FESTEKES hordók olcsón eladók Arany János utca 47 szám.

ELADÓ 2 drb. új függőlámpa, 2 drb fotel, 1 drb. siffon. Darabos-u. 19. 6012

KÖZÖSKÖNYHA szövetkezet jog egy adag eladó Darabos-utca 28. 6052

BÖRKEZTYÜ,

hazai gyártmány.

Legkitünőbb minőség!

Női- és férfi.

Minden kivételben óriási választék érkezett 691

GYÖRFI SÁNDOR,

keztük, kötszer-, férfidivat

* és pipere-áru üzletében *

Debrecen, (Simonffy-utca) bérház.

Lapkihordó asszony felvétetik a kiadóba.

Nemes gyümölcsfa oltvány, akác-csemete, spárga gyökér s szőlővessző kapható

Gróf Degenfeld és Dr. Balkányi urak „Erzsébet” szőlőtelepén. Iroda: Debrecenben, Kossuth-utca 32. sz. Interurban telefon 40, és 159.

Nincs többé kehes ló!

Kun Kehpora a legjobban köhög használata után 3-5 napra. 1 doboz 2 korona és hogy mindenki meggyőződjék ezen állítás igazságáról, próbadobozokat is árulok darabonként 80 fillérért.

Készíti Kun István gyógyszerész szaklaboratóriuma Debrecen. Kapható: Tóth Béla, Mihalovits, Muraközi, Kovács, Sz. Tóth, Gr. sz Nagy Ferenc, Radakovics, Steiner, Mautner, Kócián gyógyszerész uraknál és a drogueriákban.

Ha nemhasznál, árát (most kéznélvagyok) visszaadom

GOLDSTEIN KAROLINA

orvosilag elismert mellfűző műterme
DEBRECEN, Piacz utca 61. szám.

Mérték után rendelve bármily érzékeny alakra
6 óra alatt készít legkényelmesebb miedert.

Kitünő egyenestartó, babára készült mintafűzők árban adatnak el.

Magas raktár kész fűzőkben, legolcsóbb árba. Tanuló- és varróleányok felvételnek.

„URANUS” villamos SZÍNHÁZ
Sas-utca 2. szám.

Szombaton és Vasárnap nov. 23. és 24-én.

Kitünő új műsor!

A szép Nápoly és a Vezuv

gyönyörű panoráma.

Azonkívül a következő njdonságok:

Anarkista és kutyája
Sok a gyermek, nincs lakás
Idyll Indiában
Pajkos gyermekek
Gyá a vőlegény
A szép Nápoly és a Vezuv
és több műsoron kívüli kép.

Műsorváltozás fenntartva.

Előadások: Hétköznap este 6 7 8 9 10 órakor,
Vasár- és ünnepnapokon d. n. 3-tól este
11-ig óránként.

Helyárok mint rendezés.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri
Tisztelettel!

Suchán Rezső és Winkler. Lambert

FELD OLY

gyors vegyi- és száraz tisztító intézete
most

BUDAPESTEN, IV., Váci-u. 8. sz. a. van.

Az intézet gyárral bővítettén ki,
jutányos áraival és gyors munkájával a
legmesszebb menő igényeket is kielégíti.

Lópokrócok,

flanel-

Plüs- és utitakarók

nagy választékban.

Olcsó szabott árak mellett kaphatók

BOSZNAY J. és TSA

szőnyegházában

Debrecen, Kossuth utca 5. szám.